

тілесних ушкоджень за тими ж критеріями, що й для живих осіб, якщо чітко встановлена причина смерті та взаємозв'язок з отриманим ушкодженням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Митрофанов І. І., Лінов В. М. Тілесні ушкодження (кримінально-правові та медичні аспекти) : навчальний посібник. Кременчук : Вид. ПП Щербатих О.В., 2010. 258 с.

2. Митрофанов І. І., Лінов В. М. Злочини проти здоров'я людини : навчальний посібник. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О. В.», 2017. 328 с.

3. Митрофанов И. И., Лысенко И. В., Рябушко Н. Н. Неизгладимое обезображивание лица: от медицинской к юридической оценке. *Світ медицини та біології*. 2018. № 4 (66). С. 81–87.

4. Mytrofanov Igor I., Lysenko Igor V., Ryabushko Mykola M. Mental illness as a consequence of criminal offence against the person. *Wiadomości Lekarskie*. 2019. Tom LXXII. Nr 5 cz I. PP. 862–867.

УМОВИ ПРИЙНЯТНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ

Мілова Тетяна Миколаївна –

доцент кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, кандидат юридичних наук, доцент

Окрему роль у структурі інституту конституційної скарги відіграє сукупність обставин, що враховуються при вирішенні питання щодо відкриття конституційного провадження чи відмови у його відкритті, тобто умови прийнятності конституційної скарги.

Згідно зі ст. 151-1 Конституції України, конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

На нашу думку, виправданим є деталізація даної умови у чинному законодавстві для уникнення розходжень у її тлумаченні.

Так, ч. 1 ст. 77 Закону під вичерпанням всіх національних засобів юридичного захисту передбачає наявність ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду. Крім того, у ч. 2 ст. 77 вказаного Закону встановлені строки подання конституційної скарги як умови її прийнятності, а саме, щоб з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців [1].

Закріплений законодавством термін на подання конституційної скарги, на нашу думку, є недостатнім. Зауважимо, що проектом Закону про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України» (щодо реалізації конституційного права громадян на конституційну скаргу) у ст. 101 пропонувався значно більший термін – до одного року [2], що було б цілком достатнім для подання скарги. Проте законодавець у ч. 2 ст. 77 чинного Закону передбачив лише один виняток для прийняття конституційної скарги поза вказаним строком у три місяці, якщо Конституційний Суд визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу.

З метою запобігання зловживанню правом на конституційну скаргу умовою прийнятності конституційної скарги має стати порушення саме конституційних прав і свобод скаржника в результаті застосування закону України або окремих його положень, конституційність яких оскаржується. Спроба такого обмеження частково прописана у п. 6 ч. 2 ст. 55 вказаного Закону, де вказується, що у конституційній скарзі обов'язковим є обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України чи його окремих положень із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону [1]. Така вимога є цілком слушною, оскільки конституційна скарга має містити докази порушення саме конституційних прав і свобод людини і громадянина, які мають фундаментальний характер, а не будь-яких суб'єктивних прав, що опосередковано впливають, на думку скаржника, з його прав людини. Оскільки при розгляді

конституційної скарги вирішується питання про конституційність законів або їх окремих положень, порушені гарантовані Конституцією України права людини, мають у вузькому значенні розумітися як права та свободи, закріплені Конституцією України.

Такий підхід ні в якому разі не є обмеженням можливостей особи на подання конституційної скарги, цілком відповідає юрисдикційній природі Конституційного Суду України, а також забезпечить ефективність розгляду таких скарг з уникненням первантаженості органу конституційної юрисдикції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2014 р. №2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19> (дата звернення: 28.11.2019).

2. Про внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України» (щодо реалізації конституційного права громадян на конституційну скаргу) : Проект Закону України від 4 травня 2017 р. № 6426. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61752 (дата звернення: 28.11.2019).

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Окопник Олена Миколаївна –

доцент кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка,
кандидат юридичних наук, доцент

В умовах реформування засад державного управління постає питання перегляду принципів та методів притягнення до відповідальності посадових осіб задля забезпечення ефективності проведення реформ в Україні. Захист прав та інтересів громадян потребує не лише чітких юридичних роз'яснень, а передусім усвідомлення посадовою особою своїх обов'язків та відповідальності [6].